

Kunc: Jaz nisem za omejeno število.

Pernerstorfer: Po tem ste po mnenji, katero ste izrekli — in je zanimivo to konstatovati, ker ste se v svojih izvajanjih precej teoretično izrekli, na državnosocialnem stališči.

Kunc: Na to še pridemo pri drugih vprašanjih. Sicer pa sam mislim, da stojimo na tem stališči.

Poslanec Adamek. Vi ste omenili, da je pomočniški izpit pri vaši zadrugi.

Kunc: Pri krojaški zadrugi ga še ni, pač pa je že pri nekaterih drugih zadrugah, tako pri čevljarski.

Adamek: Mojsterski izpit hočete torej le v gotovih slučajih?

Kunc: V taci slučajih, v katerih je kak dvom.

Adamek: Prosim, povejte v čem naj bode mojsterski izpit in ob enem povejte, kako si mislite pomočniški izpit?

Kunc: Pri mojsterskem izpitu bi vsekako dotičnik moral narediti kako stvar iz njegovega obrta. Ta izpit bi pa ne mogel biti povsod enakomeren, zato mislim, da naj se ne vpelje. Vzemimo krojača. Krojač na kmetih dela povsem drugače nego v mestih. Na kmetih se bode od njega zahtevalo, da napravi kako priprosto oblačilo, v mestu se bode pa že več zahtevalo. Od učenca, ki hoče postati pomočnik, bi se tudi zahtevalo, da naredi kako stvar iz njegovega obrta, ali seveda bi ne bilo treba, da bi bila popolna. Natančnejše določbe naj bi se prepustile zadrugi. Kar se tiče mojsterskega izpita, namreč mojsterskega izpita v slučajih, ko bi se imel dotičniku pregledati popolni dokaz sposobnosti, bi dotičnik ravno tako kakor učenec moral narediti kako stvar iz njegovega obrta, ki bi pa seveda morala biti popolnejša in boljša, kakor se pa zahteva od učenca. Kakor je rečeno, to bi bilo potrebno le v onih slučajih, v katerih je kak dvom. Jaz sem načelnik naši zadrugi in tukaj se je pripetil slučaj, da je nekomu manjkalo jeden mesec do določenega učnega časa. Imel je le spričevalo, da se je učil 23 mesecev namesto 2 leti. V drugem slučaju se je pripetilo, da se je spričevalo zgubilo, in mojster, pri katerem se je dotičnik učil, je pa bil že umrl. Možu se ni dovolilo, da bi začel samostojni obrt, ali mi smo dokaz kar spregledali. V bodoče, da bi bili še varnejši, naj bi se pa določilo, da ima dotičnik kaj napraviti, da se bode zadruga prepričala, da je v resnici od dotične stroke.

Izvedenec Lenček: Mi smo za to, da naj učenec napravi izpit, ko je dovršil svoje učenje, ker bode po tem bolj priden in bode bolj gledal, da se kaj nauči.

Izvedenec Tuma: Pri čevljarski zadrugi v Ljubljani je vpeljano, da vsak učenec, ki hoče biti prost, mora jedno stvar narediti. Če nobene stvari ne naredi, se ne oprosti in učnega spričevala ne dobi. Seveda mu ni treba dela tako izvršiti, kakor bi že bil več let mojster. Narediti mora čevlj in mojstri ga potem presodijo, je li dobro narejen. Meni je naročeno, da naj se izjavim za to, da je neobhodno potrebno, da se vpelje obvezen po-

močniški izpit in da mora biti tri leta neprestano pomočnik, kdor hoče mojster postati.

Načelnikov namestnik: Za mojsterski izpit torej niste?

Tuma: Le v slučajih, če dotičnik ne more dokazati, da je tri leta delal za pomočnika.

Izvedenec Šturm: Jaz sem za obvezni pomočniški izpit, za to pa nisem, da se mojsterski izpit povsod in brez izjeme zahteva. Če je kdo bil pri kaki vdovi, mladoletnem mojstru ali sploh kje za poslovodjo, kjer se že ve, da je popolnoma sposoben, ker dela za mojstra, naj je tudi vrščen mej pomočnike, naj se ne gre tako daleč, da bi ga k temu silili. V drugih slučajih sem pa odločno za mojsterski izpit, posebno tedaj, če je kak dvom. Kakor sem že rekel, jaz sem za pomočniški izpit, ali ne za izpit v tem zmislu, da bi mučili dotičnika, ki hoče biti prost, kakor si morda kdo misli. Nasprotno, treba je prizanesljivosti, in se ni treba kapricirati na kakih stvareh, gleda naj se le na to, da dotičnik napravi dobro pomočniško delo. Jaz mislim, da je to za učence najbolje, ker bodo potem dobri pomočniki. Sedaj ko ni obveznega pomočniškega izpita, mnogi učenci niso dovolj pridni in marljivi, da bi se kaj naučili. Obvezni izpit bode vzpodbujal mojstra, da bode bolj gledal, da učenca kaj nauči, učenec si bode pa tudi potem prizadeval, da se kaj nauči.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Tolski lak. Dober tolski lak se napravi, ako se 22 delov asfalta, 480 delov kuhanega lanega olja, 3 dele svinčene rudečice, 1,5 dela cinkova galica vkupe kuha in potem primeša 4 delov raztopljenega jantara v 100 delih kuhajoče vode. Vso zmes se tako dolgo kuha, dokler se ohlajena poskušnja ne strdi tako, da bode smoli podobna in se primeša na 40 stopinj ohlajeni masi 1100 delov terpentinovega olja.

Modri lak za usnje se napravi, če se kuha 5 do 10% najfinejšega pariškega modrila, v lanenem olji, dokler se poskušnja intenzivno ne počrni, ako se namaže na usnje. Tak lak je jako dober ter usnje ostane po njem mehko.

Petrolejski sodi se osnažijo. Prazni sodi se naj izžgo s slamnimi zvezki, in sicer s tem, da se mečejo užgani zvezki slame in tako petrolej užge. S tem da se pokrov, bolj ali manj zapre, se izžganje uravnava, previdnostij je potreba, da se sod ne užge. Ko se je sod izžgal, se naj sod z vodo izpere, pa zgine ves duh.

Črtice o kmetijski kemiji.

Z r a k.

(Dalje.)

Mej plini, katerih je le malo v ozračju, je tudi vodik. Tega plina je pa navadno tako malo v zraku, da bi zaradi tega skoro ne bilo treba govoriti o njem. Ko bi nastopil v večji množini, bi bil škodljiv in nevaren, v majhni množini pa v zraku ne vpliva koristno, pa tudi škodljivo ne. Čist se ne nahaja v prirodi, nareja se pa